

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 643/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpeného Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., Mariánske námestie 2, Žilina, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndt 8/2025 z 22. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndt 8/2025 z 22. mája 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Žilina uznesením sp. zn. 29T/8/2024 z 28. októbra 2024 podľa § 241 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku prijal obžalobu podanú na sťažovateľa prokurátorkou Okresnej prokuratúry Žilina (č. k. 3Pv 521/22/5511-27) na ďalšie konanie. Na Krajskom súde v Žiline je pod sp. zn. 1Tos/2/2025 vedené proti sťažovateľovi trestné konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o sťažovateľovej sťažnosti podanej proti predmetnému uzneseniu okresného súdu.

3. Na podklade sťažovateľovho podania krajský súd uznesením č. k. 1Tos/2/2025-395 z 11. februára 2025 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 11. februára 2025“) rozhodol, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku sudkyne [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]

██████ nie sú vylúčené z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 1Tos/2/2025.

4. O sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu krajského súdu z 11. februára 2025 krajský súd rozhodol uznesením č. k. 2Tos/17/2025-414 z 12. marca 2025 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 12. marca 2025“) tak, že podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku namietané uznesenie krajského súdu z 11. februára 2025 zrušil s tým, že z obsahu sťažovateľovho podania vyplýva, že ide o návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

5. Na podklade uznesenia krajského súdu z 12. marca 2025 sa k podanému návrhu na odňatie a prikázanie veci vyjadrili sudcovia trestného kolégia krajského súdu v tom zmysle, že vo veci sa necítia byť zaujatí. Následne o sťažovateľovom návrhu na odňatie a prikázanie veci rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že trestnú vec sťažovateľa vedenú pod sp. zn. 1Tos/2/2025 krajskému súdu neodňal, keďže v danom prípade podľa neho nebol daný dôvod na odňatie predmetnej trestnej veci krajskému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého stupňa.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu o neodňatí trestnej veci sťažovateľa v štádiu sťažnostného konania krajskému súdu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) najvyšší súd neposudzoval uplatnené námietky zaujatosti na základe tzv. objektívneho testu nestrannosti a nezaujatosti, ale hodnotil ich ústavne nekonformným spôsobom; konkrétne, že ide o obštrukciu, aby sa vyhol výkonu trestu;
- b) najvyšší súd ignoroval aplikáciu tzv. teórie zdania na skutkové okolnosti jeho veci. Podľa názoru sťažovateľa je nepochybné, že ako nezaujatý a nestranný sa nemôže javiť súd, na ktorého pôde sa mal dopustiť trestného činu proti trom sudcom tohto súdu, ohľadom ktorého je proti nemu vedené trestné stíhanie;
- c) nesúhlasí s časťou odôvodnenia na s. 3 uznesenia najvyššieho súdu, ktorú cituje a ktorá sa týka dotknutého trestného konania, ktoré je proti nemu vedené;
- d) atakuje časť odôvodnenia najvyššieho súdu, v ktorej súd konkretizuje pojem dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú označuje za tendenčnú, keďže opomína právo na nestranný a nezávislý súd ako tzv. dôležitý dôvod.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv (bod 1 tohto uznesenia) napadnutým uznesením najvyššieho súdu o neodňatí trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1Tos/2/2025 krajskému súdu na podklade sťažovateľom podaného návrhu na delegáciu trestnej veci.

8. V prvom rade je potrebné konštatovať, že v prípade namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu išlo o vyriešenie otázky odňatia a prikázania veci (§ 23 Trestného poriadku) vedenej na krajskom súde, ktorý konal v sťažnostnom konaní a ktorého predmetom bolo rozhodovanie o sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu o prijatí obžaloby. Nie je to však rozhodnutie, ktoré by v rámci svojho procesného postupu vydal súd prvého stupňa alebo odvolací súd.

Ide o rozhodnutie, ktoré vytvára právny základ pre rozhodovanie, že zákonným sudcom sťažovateľa je príslušný sudca krajského súdu, resp. krajský súd v sťažnostnom konaní. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nie je rozhodnutím obsahovo nadväzujúcim na prvostupňové rozhodnutie, ktoré okresný súd v sťažovateľovej veci v budúcnosti vydá a ktoré by zrušením prvostupňového rozhodnutia okresného súdu alebo zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu v sťažovateľovej veci v dovolacom konaní stratilo podklad. Rovnako ho nemôžu zrušiť ani odvolací súd v dovolacom konaní, ani samotný okresný súd, keďže ho vydal inštančne nadriadený najvyšší súd.

9. Vzhľadom na špecifické okolnosti prerokúvanej veci uvádzané v predchádzajúcom bode tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že v posudzovanom prípade je daná jeho právomoc posúdiť ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorú je potrebné kvalifikovať ako prípustnú. Považoval preto za potrebné podrobiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ústavnej kontrole a odstrániť jeho prípadný nepriaznivý dopad na základné práva sťažovateľa. Ochrana ústavnosti musí byť rýchla, účinná a hospodárna. Preto je žiaduce, aby sa v okolnostiach prerokúvanej veci otázka rozhodnutia o ne/odňatí a prikázaní sťažovateľovej veci v rámci sťažnostného konania vyriešila už v tomto štádiu konania.

10. Odňatie a prikázanie veci v trestnom konaní upravuje § 23 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

11. Sťažovateľ namieta opomenutie vyrovnanie sa s jeho námietkami v zmysle tzv. objektívneho testu nestrannosti a nezaujatosti. Ústavný súd v tomto nasleduje Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a jeho testovaciu metodológiu, podľa ktorej je nestrannosť potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska, čo znamená, že je potrebné zistiť osobnú nezaujatosť sudcu prejednávajúceho tú-ktorú vec, a z objektívneho hľadiska, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek legitímnej pochybnosti v danom smere.

12. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu posudzuje podľa jeho osobného presvedčenia a správania. Skúma sa, či sudca prejavil osobnú zaujatosť v konkrétnom prípade. Pri posudzovaní sa vychádza z toho, že osobná nestrannosť sudcu je prezumovaná, pokiaľ sa tento predpoklad nevyvráti. Dôkazné a argumentačné bremeno zaťažuje ten subjekt, ktorý tvrdí, že sudca je zaujatý. Domnienku subjektívnej nestrannosti je možné vyvrátiť len objektívnym spôsobom (PL. ÚS 6/2013). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkolvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať legitímne pochybnosti o nestrannosti súdu. Podľa ESLP je potrebné „ísť ďalej, než ako sa vec javí“ (looking behind appearances). Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (justice must not only be done, it must also be seen to be done) – pozri rozsudky ESLP Delcourt p. Belgicku zo 17. januára 1970, Saraiva De Carvalho p. Portugalsku z roku 1994.

13. Z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva (okrem iného, pozn.) právo účastníka súdneho konania na nestranný súd, ktorému zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať

a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržali a objektívne posúdili všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu ústavne akceptovateľným spôsobom prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (m. m. I. ÚS 73/97).

14. Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom súdnom konaní garantované najmä prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť a nadväzne aj inštitútom delegácie veci. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu (m. m. II. ÚS 258/2019, III. ÚS 214/2024).

15. Ústavný súd sa s cieľom posúdiť sťažovateľovu ústavnú sťažnosť oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, reflektujúc sťažovateľove námietky, ktorými vo svojej podstate namieta neodňatie veci krajskému súdu rozhodujúcemu v sťažnostnom konaní proti prijatiu obžaloby podanej na sťažovateľa. Svoju argumentáciu opiera predovšetkým o absenciu vysporiadania sa najvyššieho súdu s tzv. teóriou zdania v spojení s tým, že je obvinený z prečinu pohrdania súdom, ktorého sa mal dopustiť na verejnom zasadnutí krajského súdu 11. apríla 2024 voči trom sudcom krajského súdu. Prepojenosť vidí v predpoklade kolegiálnych vzťahov medzi sudcami krajského súdu. Zároveň atakuje odôvodnenie v časti interpretácie pojmu tzv. dôležitých dôvodov na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

16. Ústavný súd v prvom rade považuje za nevyhnutné poukázať na teoretické východiská, z ktorých vychádzal najvyšší súd pri rozhodovaní o návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, a teda že na delegáciu veci musí existovať dôležitý dôvod, čím sa zdôrazňuje výnimočnosť takého postupu. Tzv. dôležité dôvody, ako správne najvyšší súd konštatoval, nie sú taxatívne vymedzené, ale patrí medzi ne *inter alia* aj vylúčenie sudcov príslušného súdu z rozhodovania (s. 2 napadnutého uznesenia), čím dal jednoznačnú odpoveď na sťažovateľovu námietku týkajúcu sa interpretácie pojmu tzv. dôležitých dôvodov [bod 6 písm. d) tohto uznesenia, pozn.], t. j. nezážil rozsah normy uvedenej v § 23 Trestného poriadku. V posudzovanom prípade najvyšší súd existenciu tzv. dôležitých dôvodov nezistil.

17. Pokiaľ sťažovateľ argumentuje ústavne neudržateľným vysporiadaním sa s jeho námietkou, že ako nezaujatý a nestranný sa nemôže javiť súd, na ktorého pôde sa mal dopustiť trestného činu proti trom sudcom tohto súdu, je potrebné uviesť, že najvyšší súd sa predmetným tvrdením sťažovateľa explicitne zaoberal. Akcentoval, že sťažovateľovo trestné stíhanie pre prečin pohrdania súdom napriek tomu, že sa ho mal dopustiť v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 3To/49/2023, iniciovala prokurátorka, pričom sudcovia krajského súdu, ktorých sa malo nepriamo týkať, nemali o ňom vedomosť. Zároveň uviedol, že v posudzovanej veci má konať a rozhodovať senát zložený zo sudcov krajského súdu, na ktorých sa toto trestné stíhanie nevzťahuje, čo sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nerozporoval.

18. Predmetné vyhodnotenie veci najvyšším súdom (po tom, čo sa k návrhu na delegáciu veci vyjadрили sudcovia trestného kolégia krajského súdu) nemožno považovať za ústavne neudržateľné.

19. Podanie trestného oznámenia proti sudcom nemôže byť automaticky samo osebe dostatočným dôvodom na záver o vylúčení sudcov z vykonávania úkonov dotknutého konania (m. m. IV. ÚS 121/2020, II. ÚS 351/2023, NS SR 9/2011). Ústavný súd je toho názoru, že predmetný princíp je platný aj *a contrario*, ak ide o podanie trestného oznámenia na prípadného sťažovateľa. Je pritom ale kumulatívne potrebné citlivo posudzovať a vyhodnocovať osobitné okolnosti tej-ktorej konkrétnej veci, napríklad aj skutočnosť, kto inicioval trestné konanie, v dôsledku čoho nemožno prisvedčiť sťažovateľovmu tvrdeniu o irelevantnosti tejto otázky. Ako je zrejme z namietaného rozhodnutia, spomínaným osobitným okolnostiam sa najvyšší súd zrozumiteľne a presvedčivo venoval (bod 17 tohto uznesenia). Nie je preto možné stotožniť sa s námietkou uplatnenou v ústavnej sťažnosti o ignorancii tzv. teórie zdania či ústavne neakceptovateľnému odôvodneniu atakovaného rozhodnutia. Najvyšší súd sťažovateľovi poskytol na ním prezentované argumenty stručnú, no komplexnú odpoveď. Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením konštatuje, že obsahom namietaných práv nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 297/2010).

20. Pokiaľ sťažovateľ atakuje vyjadrenie najvyššieho súdu, že jeho obhajoba je založená v podstate na celom rade procesných obštrukciách, túto svoju námietku ďalej relevantne nerozvíjal vo vzťahu k možnému porušeniu jeho práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.). Ústavný súd ju preto považoval za podpornú súčasť ústavnoprávnej argumentácie smerujúcej k vyjadreniu nesúhlasu s posúdením jeho návrhu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

21. Právne závery najvyššieho súdu predstreté v napadnutom uznesení nie je možné považovať za nedostačujúce, resp. nezaoberajúce sa podstatou sťažovateľových tvrdení. Najvyšší súd sťažovateľov návrh na delegáciu veci prerokoval a sťažovateľovi poskytol stručné, no dostačujúce odpovede na nastolené otázky. Tie ústavný súd posúdil ako ústavne udržateľné. V nadväznosti na dosiaľ popísané skutočnosti ústavný súd nenašiel takú možnosť porušenia namietaných práv sťažovateľa, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo odmietol jeho ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu